

ת"פ 56601/02/14 - מדינת ישראל נגד מוחמד עותמאן, מוחמד חג' עוסמן

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 56601-02-14 מדינת ישראל נ' עותמאן ואח'
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
הנאשמים
ע"י ב"כ עו"ד שמואל ברזילי, פרקליטות מחוז ירושלים, פלילי
1. מוחמד עותמאן (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד אריאל הרמן
2. מוחמד חג' עוסמן (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד חיים הדיה

>

גזר דין - נאשם 2

כללי

1. מהו העונש שיש להטיל על נאשם שהחזיק נשק, ירה באותו נשק באזור מגורים, ובכך גרם נזק בזדון, וכאשר, זמן קצר לאחר מכן, התבקש לעצור על ידי המשטרה, ברח ממנה, התנהל מרדף ובסיומו נעצר ונתפס.
2. נאשם 2 שבפניי (להלן - "הנאשם") הודה בעובדות הללו, במסגרת הסדר טיעון (כאשר לעניין העונש, שני הצדדים רשאים לטעון ללא הגבלה, כאמור בסעיף 2 להסדר הטיעון, מיום 10.4.14), הכל כמפורט בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר הטיעון המתייחס לנאשם 2 והורשע מכוח הודאתו (הכרעת דין מיום י ניסן תשע"ד (10.4.14), עמ' 7 לפרוטוקול).
3. במסגרת הטיעונים לעונש הובאו ראיות ונתונים, אשר יובאו להלן, במסגרת טיעוני הצדדים.
4. גזר דין יינתן במתכונת של "הבניית שיקול דעת שיפוטי בענישה", כפי שהוסף לחוק העונשין בתיקון 113.

המעשים בהם הורשע הנאשם

עמוד 1

5. כתב האישום המתוקן המתייחס לנאשם 2, מתאר אירועים שהחלו ביום 18.2.14, שעה 23:00.
6. נאשם 1 התקשר לאדם בשם נשאת, שהגיע לביתו של אדם אחר, שהחזיק ברכב. שם נפגשו הנאשמים שהציעו לנשאת לצאת עמם לסיבוב עם הרכב בכפר אבו-גוש. ברכב היו שלושה: נשאת במושב הנהג, ולצידו הנאשם 1, כאשר נאשם 2 ישב במושב הימני האחורי, כשהוא מחזיק באקדח 9 מ"מ. הנסיעה היתה בכביש השלום בכפר אבו-גוש במהירות של 40 קמ"ש.
7. סמוך לאחר חצות, ביום 19.2.14, בשעה 00:05, הגיע רכב לאיזור מאפיית חובז בדרך השלום הנ"ל. נשאת האט, עד כדי עצירה מלאה. הנאשם 2 פתח את החלון הימני האחורי של הרכב, וירה 8 יריות אקדח לכיוון שלטי המאפייה. שלט המאפייה וכן שלטים של חנויות נוספות נפגעו מהיריות.
8. נאשם 2 הורה לנשאת לנסוע, ונשאת נסע במהירות לכיוון ביתו. נשאת והנאשמים ירדו מן הרכב ולאחר מכן נאשם 2 עלה על כס הנהג, כאשר נאשם 1 בצידו ונשאת מאחוריו. נאשם 2 נסע לכיוון טלסטון, ומשם ירד לאמצע הכפר אבו-גוש, דרך רחוב השלום.
9. בסמוך לשעה 00:10 הגיע למקום ניידת בילוש ראשונה, שבה היו שוטרים. הניידת הגיעה למרכז הכפר, ובסמוך למסגד איתרו השוטרים את הרכב שבו נהג נאשם 2, מגיע מולם מכיוון דרך השלום. הניידת הראשונה ביצעה פניית פרסה, לאחר שהרכב חלף על פניה, הפעילה סירנה ואורות מהבהבים, וכרזה לנאשמים לעצור.
10. נאשם 2 הגביר את המהירות והחל לברוח מהשוטרים, לכיוון מרכז הכפר. הוא המשיך בנסיעה פראית ומהירה ברחובות הכפר הצרים ומשם פנה לרח' השלום, ולאחר מכן לכיכר עין חמד, ושוב, ימינה לרח' השלום.
11. בסמוך לשעה 00:15, הגיע ניידת שניה ביציאה מאבו גוש לכיוון עין חמד, וחסמה את דרך השלום. היא עמדה במקביל לתחנת האוטובוס ברוחב הכביש, כשהיא מפעילה אורות מהבהבים ושוטר עומד מחוץ לניידת בחזיתה, במרכז הכביש.
12. הרכב שבו נהג נאשם 2 הגיע במהירות גבוהה, ופנה לכיוון כיכר היציאה מאבו-גוש, כאשר אחריו דולקת הניידת הראשונה, אשר ממשיכה כל העת לכרוז לנאשם 2 לעצור.
13. השוטר שעמד בסמוך לניידת השנייה סימן לרכב שבו נהג נאשם 2, לעצור, אך נאשם 2 לא שעה להוראות השוטרים לעצור, סטה לנתיב הנגדי, ופגע ברגל שמאל של השוטר, אשר נאלץ לקפוץ הצידה. הרכב עבר את הניידת השנייה בצידה השמאלי, ובניגוד לכיוון התנועה, עלה על המדרכה והמשיך

בנסיעה לכיוון כיכר עין חמד. הניידת הראשונה נאלצה לעלות אף היא למדרכה, עת דלקה אחרי הרכב. בכיכר, הנאשם פנה ימינה לכיוון היציאה לכביש 1, לכיוון תל-אביב.

14. לאחר כקילומטר, הצטרפה למרדף ניידת שלישית, שהפעילה אורות מהבהבים כחולים, ונסעה במקביל לרכב שבו נהג נאשם 2, בצידו השמאלי, כשהניידת השנייה נוסעת מאחוריו.

15. בשלב מסוים התנגשו הרכב והניידת השלישית. הניידת הראשונה נצמדה לרכב, ואז נאשם 2 איבד שליטה ברכב, התנגש בגדר שהיתה בצד הדרך, ונעצר.

16. מרחק הנסיעה הכולל בזמן המרדף היה כשמונה ק"מ, ומשכו כ - 8 דקות. במהלך המרדף והבריחה, נפטרו הנאשמים מהאקדח, במקום שאינו ידוע למשטרה.

17. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בהוראות החיקוק הבאות

1. **מעשה פזיזית** - עבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

2. **היזק בזדון** - עבירה לפי סעיף 452 לחוק.

3. **עבירות בנשק** - החזקת נשק שלא כדין - עבירה לפי סעיף 144(א) רישא לחוק.

4. **ירי מנשק חם באיזור מגורים** - סעיף 340א לחוק.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

18. ב"כ המאשימה, עו"ד ברזילי עותר לעונש של 30 חודשי מאסר, כאשר, לשיטתו, יש להסתכל על מכלול המעשים שביצע הנאשם, כאל שני אירועים, שלכל אחד יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד.

19. אשר לחלק הראשון שכלל את החזקת הנשק והירי של שמונת הכדורים, סבור ב"כ המאשימה כי המתחם הינו בן 18 חודשים ל - 40 חודשי מאסר. לכך מגיע ב"כ המאשימה לאחר שהוא מסביר את הערכים המוגנים של מעשיו של הנאשם, הנסיבות שכללו ירי בפועל והימשכות האירוע, וירי של שמונה כדורים, דבר שמעצים את הסיכון הפוטנציאלי ואת הנזק.

20. אשר לשלב השני של האירוע, שביחס אליו מיוחסת לנאשם עבירת מעשי הפזיזות, סבור ב"כ המאשימה כי מדובר ברף עליון של אותה עבירה, לאור המרדף והפגיעה ברגלו של השוטר. לטענתו, המתחם ביחס לעבירה זו נע בין שישה לבין שישה עשר חודשי מאסר בפועל.

21. ביחס לנסיבות לקולא ולחומרא שאינן קשורות לביצוע העבירה, מזכיר ב"כ המאשימה את הודאתו של הנאשם ועברו שאינו מכביד, אם כי ישב בעבר בכלא.

לכן, עותר הוא לרף נמוך יחסית ביחס לכל אחד מן המתחמים, דהיינו: 20 חודשי מאסר במתחם הראשון, ועשרה חודשים במתחם השני, ובסה"כ 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס הוא אינו טוען לגבי הפיצוי לנפגעי העבירה.

תמצית טיעוני הנאשם

22. ב"כ הנאשם, עו"ד חיים הדיה, ביקש לפני הטיעונים לעונש להעיד את אמו של הנאשם, שסיפרה על בנה, ועל כך שהוא עוזר בבית ומטפל באביו החולה. לעניין אחרון זה, הוגשו מסמכים רפואיים, מהם עולה כי לאביו של הנאשם מחלות קשות אשר מחייבות טיפול ולקיחתו לבית החולים.

23. בטיעונו, הסביר עו"ד הדיה, כי אין מקום לפצל את המעשים שנעשו באותו לילה לשני מתחמים, אלא יש להתבונן על התמונה בכללותה, ודי בקביעת מתחם אחד, שכן המרדף היה סמוך מאוד לירי, ובנסיבות אלו זה מלאכותי לעשות הפרדה.

24. הסניגור הדגיש כי הירי עצמו משקף רשלנות או פיזיות, ונעשה, כלשונו, "**מתוך תחושה של שעמום, הפגנה של עז שהיא גבריות, זה לא מניע של נקמת דם**" (עמוד 10, שורה 24, לפרוטוקול מיום 10.4.14).

25. הירי גרם נזק יחסית מועט, שביחס אליו הייתה סולחה והסדר כספי (במהלך הדיון אפשר ב"כ המאשימה לסניגור להגיש מסמך בעניין זה; ואכן, ביום 5.5.14, הוגש מסמך חתום על ידי מרקט חובז בע"מ, שבו נאמר כי משפחת היורה שילמה את מלוא הפיצוי והתנצלה על האירוע, ואין סכסוך בין המשפחות).

26. ככל שמדובר בשלב של המרדף, סבור הסניגור כי מדובר בעבירת רשלנות גרידא, שמקומה היה בבית משפט השלום או בית המשפט לתעבורה. לטענתו, הנאשם לא התכוון לפגוע, אלא נלחץ מאירוע הירי, וכאשר ראה שוטר עושה לו חסימה, במקום לעצור עלה למדרכה כדי לעקוף אותו.

27. הסניגור סבור, כי בענייננו יש לתת משקל לנושא השיקומי. אומנם הנאשם דל בשפתו ולא ביטא את עצמו, אך כלשונו של הסניגור, "**ליבו לבן ונקי**" (עמוד 12, שורה 6 לפרוטוקול הנ"ל).

28. על פי פסיקה שהביא, סבור הסניגור כי המתחם הכולל ביחס לכל העבירות הוא נע בין עונש מאסר בעבודות שירות לבין מספר חודשי מאסר בפועל, בסביבות 5-7 חודשי מאסר בפועל.

29. ב"כ הנאשם ביקש שגם בשלב זה, אשקול אפשרות של הפניית הנאשם לממונה על עבודות שירות (עמוד 13 שורה 6 ואילך).

לכך התנגד ב"כ המאשימה (עמוד 13 שורות 12-13).

בהחלטתי, קבעתי כי אתן החלטה בנושא זה, ואם המסקנה תהיה שלילית, אתייחס לכך בגזר הדין (פיסקה 2 להחלטתי מיום י ניסן תשע"ד (10.4.14), עמוד 13, שורות 28-29).

30. הנאשם במילותיו האחרונות אמר את הדברים הבאים:

"אני רוצה להגיד, אני מצטער על מה שעשיתי, אני פגעתי בשוטר ואני מצטער, אני למדתי לקח ואני מתחייב שלא אעשה זאת. אני בטוח שאני לא אעשה זאת שוב למרות שנשפטתי פעמיים ואני לא אחזור לכלא. אני רוצה לקבל עונש פחות ולא את העונש הגבוה. אני מתכנן להתארס ולבנות את חיי".

דין

31. תיקון 113 לחוק העונשין קבע כי בית המשפט בואו לגזור עונש בפלילי יפעל על פי עקרונות "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", שהיא כותרתו של סימן א1 לפרק ו לחוק העונשין.

32. כמוסבר על ידי בית משפט העליון (כב' השופט נועם סולברג), כדי ליישם את התיקון האמור, יש להלך בדרך של "מנגנון תלת שלבי לגזירת העונש" (ראש פסקה 22 לפסק דינו בע"פ 8642/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (2013)).

33. השלב הראשון המקדמי, מתייחס לסעיף 40ג לחוק, שכותרתו "ריבוי עבירות". על בית המשפט לקבוע, על פי סעיף זה, האם מדובר בכמה עבירות, המהוות אירוע אחד, ואז יש לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו (סעיף 40ג(א) לחוק). או שמא יש להתייחס לכל עבירה או לכל קבוצת עבירות כאל אירוע נפרד, ואז יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד (סעיף 40ג(ב) לחוק, ולאחר מכן, לגזור עונש נפרד לכל אירוע או לכל האירועים; אם העונש יהיה נפרד לכל אירוע, יש לקבוע האם העונשים חופפים או מצטברים (סעיף 40ג(ב) סיפא לחוק).

בכל מקרה, כאשר גוזרים עונש של ריבוי עבירות, יש להתחשב במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, ובית המשפט מצווה לשמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג העונש, וכאשר מדובר בעונש מאסר, יש להתייחס לתקופת המאסר הכוללת שעל הנאשם לשאת, הכל כאמור בסעיף 40ג(ג) לחוק.

34. בעניין זה יש מחלוקת בין ב"כ הצדדים: ב"כ המאשימה סבור שיש לקבוע שני מתחמים ואילו ב"כ

הנאשם סבור שיש להתייחס לכל המעשים כמכלול אחד, ולקבוע מתחם אחד.

35. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, נראית לי עמדת המדינה.
36. השלב הראשון של המעשים שהחל בכניסה לרכב עוד לפני חצות (אירוע שאינו עבירה פלילית, כמובן), כולל את החזקת הנשק (לא ברור מאיזה נקודת זמן החזיק הנאשם 2 את הנשק בידו), ולאחריו, את הירי של שמונה כדורים בשעה 00:05, והנזק שנגרם לשלטים של המאפייה. כל המעשים הללו מהווים עבירות של החזקת נשק שלא כדין, ירי באזור מגורים והיזק בזדון, ואליהם יש להתייחס כאל אירוע אחד, לעניין מתחם העונש ההולם.
37. השלב השני, החל 5 דקות לאחר מכן, בשעה 00:10, וכלל את המרדף כאשר אחרי הנאשם דולקות - בהדרגה ובסך הכל - 3 ניידות. במהלך המרדף, ביצע הנאשם את מעשי הפזיזות שהיא העבירה הראשונה המיוחסת לנאשם בכתב האישום, שבו הורשע על פי הודאתו. עבירה זו מחייבת מתחם נפרד.
38. אין קשר הכרחי בין שני האירועים. ניתן היה אחרי האירוע הראשון לציית למשטרה. כמו כן, יתכנו מקרים שאדם בורח ממשטרה, מבלי שקודם לכן ביצע עבירה של ירי באזור מגורים.
39. כפי שנראה גם להלן, הערכים המוגנים בשני קבוצות העבירות, מחייבות התייחסות אחרת.
40. לפיכך, מאחר וקיבלתי את עמדת המדינה, אתייחס לכל אחד מן האירועים בנפרד, ככל שהדבר נוגע למתחם העונש ההולם.

מתחם העונש ההולם - עבירות נשק, ירי והיזק בזדון

41. סעיף 40ג(א) לחוק קובע כי מתחם העונש ההולם יהיה בהתאם לעקרון ההלימה, המוזכר בסעיף 40ב, ולשם כך יש להתחשב בגורמים הבאים: הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה; מידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנהוגה; נסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט.
42. בב"ש 625/72 חלמי אבו מוך בן עבדל רחמאן מחמוד נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(3)668, בעמוד 671, מסווג כבוד השופט גבריאל בך את העבירות של החזקת נשק לקטגוריות שונות. אין כאן המקום לפרט, המקרה שלנו נכלל בקטגוריה השנייה או השלישית, דהיינו: החזקת נשק לשם ביצוע עבירה פלילית ספציפית, או החזקת נשק "לעת מצוא" כדי לאפשר פעילות פלילית אפשרית בעתיד.
43. בפועל, מהנשק שהוחזק על ידי הנאשם 2 - נורו שמונת הכדורים, וזאת, על פי האמרה הידועה, כי

אקדח המופיע במערכה ראשונה של ההצגה, יורה במערכה השנייה או השלישית.

44. הערך המוגן של החזקת הנשק הוא ברור. עצם העובדה כי ברשות אזרח נמצא כלי ירייה אשר ניתן לעשות בו שימוש ולגרום נזק, מהווה עבירה כשהיא לעצמה הפכה למכת מדינה, דבר המחייב ענישה מחמירה; ראה, למשל, ע"פ 2892/13 מוחמד עודתאללה נ' מדינת ישראל (2013).

45. הערך המוגן של ירי בנשק חם באזור מגורים, עבירה לפי סעיף 340א, הינו הנזק שעלול להיגרם, ולא הנזק בפועל, שעניינו עבירות אחרות של חוק העונשין.

לכן, לא בכדי העונש המרבי בגין עבירה זו, הוא שנת מאסר בלבד.

46. עבירת ההיזק בזדון, מגנה על הערך של רכוש הפרט. גם עבירה זו עונשה יחסית נמוך.

בכל מקרה, הניזוק פוצה ואין לו טענות, בעקבות הירי שפגע בשלטים של חנותו (ראה פסקה 25 לעיל).

47. לאור האמור לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ככל שמדובר בעבירת החזקת הנשק היא גבוהה, אך מידת הפגיעה בעבירות של ירי בשטח בנוי והיזק בזדון, אינה גבוהה במיוחד.

48. שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון, במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, הוא מדיניות הענישה הנהוגה, כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק.

49. בעניין זה הביאו הצדדים פסיקה מגוונת. ב"כ המאשימה הביא את פסק הדין בע"פ 2892/13 הנ"ל, שבו קבע בית המשפט המחוזי בנצרת בעבירות של החזקת נשק, בנסיבות קצת יותר מחמירות משלנו, מתחם ענישה הולם שנע בין 12 ל - 36 חודשי מאסר בפועל, והטיל עונש מאסר בפועל של 21 חודשים. בית המשפט העליון לא ראה להתערב בכך, ואישר, למעשה, את המתחם ואת העונש.

50. הפסיקה שהביא הסניגור, עו"ד הדיה, נעה בין מאסר בעבודות שירות (ראה, למשל, ת"פ (עכו) 10046-07-08, מדינת ישראל נ' רגאב בכרי (2010), וכן גזר דין שנתתי לפני מספר שנים, ת"פ 207/08, מדינת ישראל נ' ליאור בלטי (2008)) לבין מאסר בפועל קצר (כך למשל, במסגרת פרשת בלטי הנ"ל, מוזכרת פסיקה של עונשי מאסר חמורים יותר, ובהם 9 חודשי מאסר או 18 חודשי מאסר, כמוזכר בפסקאות 24 עד 25 לגזר דיני הנ"ל).

51. ב"כ הנאשם הביא, במסגרת האסופה, פסקי דין שבהם בוטלה הרשעה ונקבעו עונשי של"צ על החזקת נשק או מחסנית או כדורים, כל מקרה לפי נסיבותיו.

52. הפרמטר האחרון הרלוונטי לעניין מתחם העונש ההולם, הוא האמור בסעיף 40ט לחוק, המחייב התייחסות לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ואשר אליהן אתייחס עתה, על פי סדר הפסקאות שבאותו סעיף:

- (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה -** על פי כתב האישום לא מדובר על תכנון מראש, ארוך טווח; אולם, על פי תיאור המאורעות, החל בכניסה לרכב, הנסיעה, עצירת הרכב והיירי, מדובר על פעולה מתוכננת, במידת מה, שלא ניתן לראות בה פעולה ספונטנית מיידית.
- (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה -** על פי המתואר בכתב האישום, חלקו של הנאשם היה הדומיננטי, הן בעניין החזקת הנשק, והן בעניין הירי.
- (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה -** עלול היה להיגרם נזק חמור מעצם החזקת הנשק ומהיירי.
- (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה -** בפועל, הנזק שנגרם היה, כנראה, מינורי. על כל פנים, הניזוק הודיע כי אין לו תלונות יותר, מאחר ופוצה על ידי משפחת הנאשם.
- מכל מקום, לעניין החזקת הנשק, יש להדגיש כי האקדח לא נמצא, ועניין יש אקדח בלתי חוקי באזור אבו-גוש, דבר שהינו מהווה סכנה.
- (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה -** הסניגור טוען כי מדובר בשעמום או תחושת גבריות (ראה: פסקה 24 לעיל). למותר לציין כי אין זה שיקול קולא.
- (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו -** לא נטענה טענה בכיוון זה.
- (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה -** אינו רלבנטי.
- (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה -** אינו רלבנטי.
- (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1 -** אינו רלבנטי.
- (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו -** אינו רלבנטי;
- (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה -** אינו רלבנטי.

53. לאור השיקולים האמורים, אינני יכול לקבל את מתחם העונש ההולם שהציעה המדינה, לא בחלק התחתון שבו, שכן, במסגרת הרף התחתון יש להביא בחשבון גם את הפסיקה שהביא הסניגור בעניין מאסר בעבודות שירות. גם החלק העליון של 40 חודשי מאסר, אין לו בסיס הפסיקה היחידה שהביאה המדינה (ע"פ 2892/13 הנ"ל) כולל מתחם עונש הולם עד 36 חודשי מאסר, בעבירה של נשיאה והובלת נשק שלא כדיון, על פי סעיף 144(ב) לחוק, שהעונש המרבי הוא 10 שנות מאסר, בעוד שבמקרה שבפנינו הנאשם הורשע בעבירה של החזקת נשק שלא כדיון, על פי סעיף 144(א) לחוק, שעונשה המרבי הוא 7 שנות מאסר.

54. לפיכך, מתחם העונש ההולם בעבירות של החזקת הנשק, הירי וההיזק בזדון, הוא בן 6 חודשי מאסר (לרבות בעבודות שירות) ועד 20 חודשי מאסר.

מעשי הפזיזות

55. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של מעשי פזיזות, בניגוד לסעיף 338(א)(1) לחוק, המתייחסים לכך שאדם נוהג או רוכב בדרך ציבורית, ובדרך נמהרת או רשלנית, מסכן חיי אדם או גורם לו חבלה.

העונש המרבי בגין עבירה זו הוא 3 שנות מאסר, ועניינה נדון, בדרך כלל, בבית משפט השלום.

56. תיק זה הגיע אליי, מאחר ובכתב האישום המקורי בגין אותם עבירות יוחסה לנאשם עבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(2) לחוק, שעונשה המרבי הוא 20 שנות מאסר.

57. לעניין מתחם העונש ההולם, יש לתת משקל משמעותי ביותר לשוני בין העבירה המקורית לבין העבירה שבה הורשע הנאשם. מכאן גם שהערך החברתי הנפגע מביצוע העבירה, ומידת הפגיעה בו, מחייב התייחסות אחרת, לאור העונש המרבי הקבוע בסעיף 338 לחוק.

ראוי לציין, כי המדינה החליטה, לפי שיקול דעתה, שלא להעמיד לדין את הנאשם על הפגיעה בשוטר. על כן, גם אם נתון עובדתי זה נכלל במסגרת סיפור האירועים, אין להעניש את הנאשם בגין פגיעה בשוטר, לכשעצמה, אלא זו אחת מן האינדיקציות בכך שפעולות הנאשם בעת המרדף היו רשלניות.

58. לעניין מדיניות הענישה לעבירות אלה של מעשה רשלנות, הביא ב"כ הנאשם פסיקה רבה מאוד שבה העונשים היו החל מחודשיים מאסר בפועל (ת"פ רמלה 3798-06-09 מדינת ישראל נ' רונן זכאים (2010), ועד 12 חודשי מאסר בפועל (ת"פ פתח-תקווה 9235-02-13 מדינת ישראל נ' סעד אבו אנייה (2013) כאשר בפסק הדין האחרון מובאת אסופה של פסקי דין שבהם נגזר עונש מאסר בפועל לתקופות ממשיות בעבירות אלה (פסקה 11 לפסק הדין הנ"ל).

עמיתי כב' השופט רפי כרמל, גזר בגין מעשה פזיזות ורשלנות כאשר מדובר בנסיעה בפראות, ומרדף של שוטרים, עונש של 7 חודשי מאסר בפועל (ת"פ 20685-05-11 מדינת ישראל נ' רעד אבו זהירה (2012).

ב"כ המאשימה הביא את גזר דינו של עמיתי, כב' השופט הבכיר אמנון כהן בת"פ 21714-09-13 מדינת ישראל נ' ענאב אבו קיעאן (2014), שבו נקבע מתחם ענישה שבין 8 ל - 20 חודשי מאסר. אולם, עיון בגזר הדין מעלה כי מתחם העונש ההולם באותה פרשה נקבע בגין שתי עבירות של נהיגה פחזנית ורשלנית, ביחד עם ההפרעה לשוטר במילוי תפקידו. כפי שאמרתי לעיל, בחרה התביעה, מטעמים השמורים עמה, שלא להעמיד לדין את הנאשם 2 על עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, או גרימת נזק לשוטר ברגלו השמאלית.

בית משפט זה אינו עוסק בביקורת על הפרקליטות, ועליו לדון על פי החומר שבפניו, בבחינת "אין לו לדין אלא מה שעניו ראות", (תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף ו, עמ' ב'; מסכת בבא בתרא, דף קל"א, עמ' א; מסכת נידה, דף כ עמ' ב רמב"ם, הלכות סנדרין, פרק כ"ג, הלכה ט).

לפיכך, לא אוכל לקבל את מתחם העונש ההולם שנקבע ביחס לשתי עבירות - נהיגה מסוכנת והפרעה לשוטר - כאשר במקרה שלפנינו עליו לקבוע מתחם עונש הולם לעבירה אחת בלבד של הנהיגה המסוכנת.

59. לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט לחוק, ראה הדיון שערכתי ביחס לעבירות האחרות בפסקה 52 לעיל.

לענייננו, ראוי להוסיף כי חלקו של הנאשם היה דומיננטי ביותר, שכן הוא עבר ממקום הנוסע למקומו של הנהג, והוא זה שהיה הנהג בעת הבריחה והמרדפים האמורים. מכאן, שהיתה לו יכולת, בכל רגע נתון, להפסיק את הבריחה. המרדף נפסק רק עקב העובדה כי הרכב נעצר, בעל כורחו של הנאשם.

60. גם בעניין זה, קשה לי לקבל את המתחם הגבוה שבו בחרה המדינה, בין 6 ל - 16 חודשי מאסר בפועל, אשר בנסיבות המקרה ולאור העבירה, ניתן לקבוע עונש של מאסר בעבודות שירות 4 חודשים, עד 12 חודשי מאסר בפועל כמתחם ענישה.

השיקולים בדבר גזירת העונש המתאים

61. סעיף 40ג(ב) לחוק מורה לבית המשפט לגזור את העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40יא לחוק, שאותו אביא להלן, ואתייחס אל מידת יישומו בנתוני תיק זה:

(1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו - הענישה, כולל המאסר לא פוגעת בנאשם באופן יוצא דופן, מכל נאשם אחר.

(2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - אומנם ב"כ הנאשם הביא בפניי מסמכים ותיעוד על מצבו הבריאותי של האב, וטען כי הנאשם מטפל באביו ולוקח אותו לבית החולים. ברם, לא הובאו ראיות כי הבן הינו בן יחיד, וכי ילדים אחרים או האישה או קרובים אחרים אינם יכולים לקחת את האב לבית החולים, או לטיפולם רפואיים אחרים.

(3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומרשעתו - מדובר בנזקים שהם תוצאה ישירה של המעשים, ואינם מהווים שיקול קולא כלשהו.

(4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב - אכן, הנאשם נטל אחריות, והביע באופן מילולי לחזור למוטב, אך לא עשה פעולות מעשיות בעניין זה.

(5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה - משפחת הנאשם אכן פיצתה את נפגעי העבירה.

- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו - יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו.**
- (7) התנהגות החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה - אין לנאשם תרומה מיוחדת לחברה. נהפוך הוא, יש לו עבר פלילי, כפי שיפורט להלן.**
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה - לא הוכחו נסיבות חיים קשות של הנאשם.**
- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק - לא רלבנטי.**
- (10) חלופ הזמן מעת ביצוע העבירה - העבירה בוצעה לפני 3 חודשים, ביום 18.2.14. כתב האישום הוגש מספר ימים לאחר מכן, ביום 27.2.14. לאחר שתי ישיבות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון, והכרעת הדין ניתנה ביום 10.4.14. הנאשם צרף מסמכים ביום 5.5.14, וגזר הדין ניתן ביום 19.5.14. לפיכך, אין לדבר על חלופ זמן מעת ביצוע העבירה.**
- (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו - לנאשם, יליד 1990, עבר פלילי כדלקמן:**
- בית משפט השלום בירושלים גזר עליו מאסר בפועל של 30 ימים ומאסר על תנאי בגין תגרה במקום ציבורי, ביום 25.1.12, ביחס לאירוע שהיה ביום 6.7.08;
- בית משפט השלום בירושלים גזר עליו מאסר על תנאי של שלושה חודשים, ביום 27.2.13, בגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שבוצעה ביום 15.11.10.
- אומנם, אין מדובר בעבר מכביד, אך לא ניתן לומר שלנאשם אין עבר פלילי.
- לצערי, הנאשם לא למד לקח משני המקרים בהם הועמד לדין.
61. על פי סעיף 40ג(ב) לחוק רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום כאמור בסעיף 40ד לחוק.
- לא הוכחו כל שיקולי שיקום.
- טענתו הכללית של הסניגור כי לנאשם יש אולי בעתיד כוונה להשתקם וכי ליבו לבן (פסקה 27 לעיל), אינם מהווים הצדקה לסטייה ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף 40ד לחוק.
62. בתוך מתחם העונש ההולם, יש להביא בחשבון את השיקול של הגנה על שלום הציבור, כאמור בסעיף 40ה, וכן את הרתעתו האישית של הנאשם, כאמור בסעיף 40ו, והרתעת הרבים, כאמור בסעיף 40ז, לחוק האמור.
63. בהתחשב בכל הגורמים האמורים, סבור אני כי העונש המתאים, מן הראוי כי יהיה באמצעו של מתחם העונש ההולם.
64. למותר לציין כי לאור ענישה זו, אין מקום לדבר על מאסר בעבודות שירות.
- על כן, בקשת הסניגור, לשלוח את הנאשם לממונה, נדחית.
65. לעניין קנס, קובע סעיף 40ח לחוק כי בית המשפט יתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם.
- לא הובאו ראיות מלאות בעניין זה, אך הסניגור הזכיר שהנאשם בן 24 נוהג משאית, כך שהיה לו מקור הכנסה סביר לתשלום הקנס.

66. לאחר שהבאתי בחשבון את כל השיקולים והאיזונים, הגעתי למסקנה כי ביחס לעבירות של נשק, ירי והיזק בזדון, אשר לגביהם מתחם העונש ההולם הינו 6 עד 20 חודשי מאסר (פיסקה 54 לעיל), הנאשם נמצא באמצע המתחם, ועל כן, העונש המתאים הוא 13 חודשי מאסר.
67. אשר למעשה הפיזיות, שבו המתחם הינו בין 4 ל - 12 חודשי מאסר בפועל, העונש המתאים הינו 8 חודשי מאסר.
68. מאחר ומדובר בשני אירועים נפרדים, הגעתי למסקנה, על פי סעיף 40יג לחוק, כי יש להתייחס לכל אירוע בנפרד.
- לא ראיתי לנכון לחפוף את העונשים, אלא מן הראוי כי יהיו באופן במצטבר, בדומה לגישה של חברי, כב' השופט אמנון כהן (פרשת קיעאן הנ"ל, שהובאה בפיסקה 58 סיפא לעיל).
69. אשר לקנס, ראוי להטיל על הנאשם קנס הולם.

התוצאה

70. בהביאי בחשבון את מכלול השיקולים, כמוסבר לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 21 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו, 19.2.14.
- ב. 8 חודשי מאסר על תנאי על עבירות נשק וירי בשטח מגורים, אותן יישא הנאשם אם יעבור עבירות אלה תוך 3 שנים מיום סיום מאסרו.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, על עבירת פיזיות, אותן יישא הנאשם, אם יעבור עבירה זו תוך 3 שנים מיום סיום מאסרו.
- ד. קנס בסך 10,000 ₪, שישולם ב - 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, מיום 1.7.14. לא ישולם הקנס או חלקו במועד, יישא הנאשם בעונש מאסר של חודש ימים לכל סך של 1,000 ₪ או חלקו, שלא שולם.
- ה. אינני מחייב את הנאשם בפיצוי לנזקים שגרם, לאור המכתב הנ"ל של מרקט חובז.
71. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

**ניתן היום, י"ט אייר
תשע"ד, 19 מאי 2014,
במעמד ב"כ המאשימה,
הנאשם והסניגור.
משה דרורי, שופט
סגן נשיא**